ALANYA MÜZESİ'NDEKİ SYEDRA OSTOTHEKLERİNİN STİLİSTİK GELİŞİMİ

STYLISTIC DEVELOPMENT OF SYEDRA OSTOTHEKS IN ALANYA MUSEUM*

Araş. Gör. Dr. Yaşar ARLI

Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü

ORCID ID: 0000-0001-7799-6764

ÖZET

Bu çalışmada, Antalya ili, Alanya ilçesi sınırlarında yer alan Syedra'dan ele geçen 16 adet ostothekin stilistik değerlendirmesi gerçekleştirilmiştir. Alanya Müzesi'nde korunan ve 1967 yılından, 2015 yılına kadar satın alma, bağış ve müsadere yoluyla müzeye kazandırılan ostotheklerden, 15 adedi kapaksız günümüze ulaşmışken, 1'i de kapaklı olarak ele geçmiştir. Ostotheklerin neredeyse tamamına yakını bölgenin yerel malzemesi kireç taşından yontulmuştur. Ön ve arka uzun yüzlerinde ise tek ya da çift kavisli girlandlı çelenk süslemeleri bulunmaktadır. Bu kavisli girland süslemeleri de lotus, defne ya da akanthus yapraklarıyla tasarlanmışlardır. Tek ya da çift kavisli bu girland çelenklerinin merkezinde de kadın, erkek ya da her ikisinin de portreleri görülmektedir. Bazı örneklerde ise girland çelenklerinin ana eksenine stilize palmet motifleri de yerleştirilmiştir. Kısa kenarların bir yüzünde de kapı betimlemesi yer alırken diğer kısa kenarda ise tek kavisli girlandlı çelenk süslemesi görülür. Dorik düzenli bu kapı betimlemelerinin erken dönem örneklerinde ise kapılarının ayna bölmelerinde kapı tokmağı ve anahtar deliği gibi kapı öğelerine yer verilirken geç dönem kapı betimlemeleri ise oldukça sade görünümde olup, dört ayna bölmeli ve bölmeleri bezemesiz ya da ayna bölmesiz olarak işlenmişlerdir. Ostothekleri süsleyen girland çelenkleri de köşelerdeki taşıyıcılara asılı taeniaeler yardımıyla bağlanmışlardır. Bu taşıyıcılar da bazı örneklerde bukephalion, bazılarında ise stilize açık palmet motiflerine aplike edilen boynuzlar, diğer örneklerde de ½'si bukephalion, diğer ½'si de stilize açık palmet motifiyle tasarlanan taşıyıcılar şeklindedir. Dört tarafı da süslenilen ostotheklerin yorumlanmasında da uzun yüzlerdeki girland biçimleriyle birlikte erkek portrelerindeki saç stili ve kısa yüzlerdeki kapı betimlemelerinden yararlanılmıştır. Örneğin erken dönem ostotheklerindeki tek ya da çift kavisli akanthus yapraklı girlandlı çelenk süslemelerindeki akanthus yaprakları doğal görünümde iken geç dönem örneklerinde ise doğal görünümünden uzaklaşarak yaprak dalı izlenimi kazanmışlardır. Erkek portrelerinde ise erken dönem örneklerinde göz bebeği ve iris işlenmemiş olup, alnına doğru taranan ve alın merkezinde çatal motifi oluşturan uzun saç perçemleriyle şekillendirilen saç stili söz konusudur. Geç dönem örneklerinde ise göz bebeği ve iris derin matkap darbesiyle işlenmiştir ve saç stili de başa yapışık, alnına doğru taranan ve alın merkezinde çatal motifinin oluşturan saç perçemleriyle şekillendirilmiştir. Böylelikle erkek portrelerindeki saç stili, kapı betimlemeleri ve dikdörtgen formdaki sanduka gövdelerini süsleyen girland biçimleriyle bir bütün olarak irdelenen ostothekler, Traianus (MS 98-117) döneminden, MS 3. yüzyılın ortalarına kadar tarihlendirilmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Syedra, Alanya Müzesi, Ostothek, Girland.

ABSTRACT

In this study, the stylistic evaluation of 16 ostotheks recovered from Syedra, located in the borders of Alanya district of Antalya province, was carried out. Among the ostotheks preserved in Alanya Museum and brought to the museum from 1967 to 2015 through purchases, donations and confiscations, 15 of them have reached to the present without a lid and 1 with a lid. Almost all of the ostotheks are carved from limestone, the local material of the region. On the front and back long faces, there are garland

* Bu bildiri, 2-4 Kasım 2022 tarihinde Manavgat'ta düzenlenen "I. Pamphylia Araştırmaları Toplantısı'nda" sunulmuştur. Ancak çalışmanın özet ya da tam metni yayımlanmamıştır.

FULL TEXTS BOOK

wreath decorations with single or double curves. These curved garlands are also designed with lotus, laurel or acanthus leaves. Portraits of women, men or both can be seen in the center of these garlands wreaths with single or double curves. In some examples, stylized palmette motifs are placed on the main axis of the garland wreaths. While there is a door description on one face of the short sides, a single curved garland wreath decoration is seen on the other short side. While door elements such as doorknobs and keyholes are included in the mirror sections of the doors in the early examples of these door descriptions in Doric order, the late door descriptions have a very simple appearance, with four mirror sections and their sections are with or without decorations. Garland wreaths adorning the ostotheks were also attached with the help of taeniae hanged to the carriers in the corners. These carriers are in the form of bukephalion in some examples, horns appliqued on stylized open palmette motifs in others, ½ bukephalion in other examples and ½ in the form of carriers designed with stylized open palmette motifs. In the interpretation of the ostotheks decorated on all four sides, the garland forms on the long faces, the hairstyles in the men portraits and the door descriptions on the short faces were used. For example, while the acanthus leaves in garland wreath decorations with single or double curved acanthus leaves in the early period ostotheks have a natural appearance, in the late examples they have moved away from their natural appearance and gained the impression of a leaf branch. In men portraits, on the other hand, the pupil and iris are not sculpted in the early examples, and there is a hairstyle shaped with long forelocks that are combed towards the forehead and form a bifurcation motif in the center of the forehead. In the late examples, the pupil and iris were carved with a deep drill stroke and the hair style was shaped with forelocks attached to the head, combed towards the forehead and forming a bifurcation motif in the center of the forehead. Thus, the ostotheks, which are examined as a whole with the hairstyle in men portraits, door descriptions and garland forms adorning the rectangular cist bodies, have been dated from the period of Traianus (98-117 AD) to the middle of the 3rd century AD.

Keywords: Syedra, Alanya Museum, Ostothek, Garland.

GİRİŞ

Bu çalışmada, Syedra Antik Kenti'nde 2019 yılında başlanılan bilimsel kazı çalışmalarının çok öncesindeki yıllarda zoralım, bağış ve satın alma gibi çeşitli yollarla müzeye kazandırılan 16 adet ostothek, yorumlanmıştır. Bu ostotheklerin de 15'i kapaksız günümüze ulaşmış iken 1 adedi ise kapaklıdır. Günümüze kadar koruna gelen bu ostotheklerin bir kısmı, 2006 yılında doktora tezini yayımlayan T. Korkut tarafından çalışılmıştır ve ostotheklerin tekrardan irdelenmesi sonucunda da bazıları için yeni bir dönem önerisi getirilirken, kimileri için ise T. Korkut ile aynı görüş paylaşılmıştır. Ostotheklerin bazıları da günümüze kadar yayımlanmamış olup ilk kez bilim dünyasıyla paylaşılmışlardır. Eserlerin tarihlendirilmesinde de sanduka gövdeleri üzerindeki girland biçimleri ile portreler ve kapı betimlemeleri bir bütün olarak değerlendirilmiştir. Dört yüzeyi de süslenilen sanduka gövdelerinin ön ve arka uzun yüzlerinde akanthus, defne ya da lotus yapraklı tek veya çift kavisli girlandlı çelenk süslemeleri yer almaktadır. Bu girlandlı çelenklerde, köşelerdeki bukephalionlara ya da stilize açık palmet motiflerine veya ½'si bukephalion, diğer yarısını da stilize açık palmet motifiyle tasarlanan taşıyıcılara taeniaeler yardımıyla asılmışlardır. Kısa kenarlarda da dorik düzenli dört ayna bölmeli ya da bölmesiz kapı betimlemelerine yer verilmiştir. Diğer kısa kenarlarda ise tek kavisli girlandlı çelenkler görülür.

Müze bahçesinde korunan ve neredeyse tamamına yakınının kireç taşından yontulduğu dikdörtgen formundaki bu ostothekler, günümüze kadar iyi durumda korunmuşlardır. Kısmen aşınma, eksiklik, renklenme ve kabuklanmaların görüldüğü eserlerdeki plastik unsurlar irdelendiğinde erkek portrelerindeki saç stili ve diğer portre sanatındaki üslup özellikleriyle birlikte girlandlı çelenk süslemelerini oluşturan lotus, defne veya akanthus yapraklarının doğal görünümde veya doğal görünümünden uzaklaşarak işlenmiş olunması ostotheklerin yorumlanmasında oldukça önemlidir. Ayrıca kapı betimlemeleri ve bu betimlemelerdeki kapı öğeleri ve ayna bölmeleri de önerilen tarihlendirmenin desteklenmesi açısından son derece değerlidir.

Son olarak kaleme alınan çalışmada, sayfa ve figür sayısındaki sınırlandırmadan dolayı, 16 adet ostothek, önerildikleri çağdaş dönemler içerisinde bir bütün olarak kaleme alınmışlardır. Bu yüzden aynı

FULL TEXTS BOOK

dönem ostotheklerinden yalnızca bazı örnekler seçilerek, Traianus (MS 98-117) döneminden, MS 3. yüzyıl ortalarına kadar varlığını koruyan ostotheklerde değişim göstererek devam eden üslup özellikleri dönemsel olarak açıklanmıştır.

TRAİANUS (MS 98-117) DÖNEMİ

1.2.99 ve 2633 envanter numaralı 2 adet ostothek, bu dönemdendir. Günümüze kadar yayımlanmayan 1.2.99 numaralı ostothekin uzunluğu 61,5 cm, genişlik 33,2 cm ve yükseklik de 36 cm'dir. 2633 envanter numaralı ostothek ise 2006 yılında T. Korkut tarafından yayımlanan doktora tezinde irdelenmiştir (Korkut, 2006, 64-67. 90, res. 12c, lev. 5,3. 4. 7). Sanduka gövdesinin ölçüleri ise uzunluk 63 cm, genişlik 30, yükseklik de 31 cm'dir.

1.2.99 numaralı ostothekin ön ve arka uzun yüzünde, Traianus (MS 98-117) ve Hadrianus (MS 117-138) dönemlerinde karşılaşılan merkezinde dört yapraklı çiçek rozetinin yer aldığı doğal görünümlü akanthus yapraklarından oluşan tek kavisli girlandlı çelenk süslemesi yer alır (Korkut, 2006, 64-67, res. 3, kat. 25). Kısa kenarında da MS 175/80 yıllarından sonraki kapı betimlemelerinde görülmeyen kapı tokmağı ve anahtar aynasının yer aldığı kapı öğelerine yer verilmiştir (Tavukçu, 1993, 19; Pehlivan, 2018, 47) (Res. 1). Erkek portresindeki başa yapışık, alın ortasına kadar indirilen ve alın ortasında çatal motifi oluşturan düz ve uzun saç perçemleriyle şekillendirilen saç stili de II. tipteki Traianus portresindekilerle benzerdir (Gross, 1940, 65-66, lev. 5-6; İnan & Rosenbaum, 1966, 68, lev. 17, res. 1-2; 1979, 93-94, lev. 35, res. 3-4; Fittschen & Zanker, 1985, 39-40, lev. 42-43; Arlı, 2020, 41-43, lev. 13-14). Girland süslemesi, kapı betimlemesi ve erkek portresindeki saç stiliyle 1.2.99 envanter numaralı ostothek, Traianus dönemindendir.

2633 envanter numaralı ostothekin irdenilen üslup özellikleri de bir önceki sanduka gövdesiyle çağdaştır. Bu ostothekte de merkezinde dört yapraklı çiçek rozetinin yer aldığı doğal görünümlü lotus yapraklı tek kavisli girlandlı çelenk süslemesi görülür (Res. 2). Kısa kenardaki dorik düzenli dört ayna bölmeli kapı betimlemesinde de benzer kapı öğesi yer alır (Tavukçu, 1993, 19; Pehlivan, 2018, 47). Erkek portresindeki saç stili de Traianus'un II. tip portrelerinden öykünülerek yontulmuştur (Gross, 1940, 65-66, lev. 5-6; İnan & Rosenbaum, 1966, 68, lev. 17, res. 1-2; 1979, 93-94, lev. 35, res. 3-4; Fittschen & Zanker, 1985, 39-40, lev. 42-43; Arlı, 2020, 41-43, lev. 13-14). Bu üslup özellikleri sonucunda irdelenen ostothek, Traianus dönemine tarihlendirilmiştir.

ORTA VE GEÇ ANTONİNLER HANEDANLIĞI (MS 161-192) DÖNEMİ

Bu döneme verilen ostothek sayısı, 1 adettir. T. Korkut'un irdelediği 4.11.92 envanter numaralı ostothek, 44 cm uzunluğunda, 23 cm genişliğinde ve 26,5 cm yüksekliğindedir (Korkut, 2006, 67-71. 93, res. 15b, lev. 19.3-4. 21,6. 54,1).

Sanduka gövdesinin ön uzun yüzünde köşelerdeki yarım bukephalionların taşıdıkları tek kavisli sivri uçlu defne yapraklarıyla tasarlanan girlandlı çelenk süslemesinin, biçim ve dizilişi, MS 170/90 yıllarına örnektir (Korkut, 2006, 67-71. 93, res. 15b, lev. 19.3-4. 21,6. 54,1) (Res. 3). Portrelerin yoğun tahrip olduğu sanduka gövdesinin kısa kenarındaki dorik düzenli ayna bölmesiz kapı betimlemesi de MS 3. yüzyılın başlarından itibaren karşılaşılan kapı biçimine örnektir (Köse, 2005, 12; Pehlivan, 2018, 48-49).

SEPTİMUS SEVERUS (MS 193-211) DÖNEMİ

T. Korkut tarafından kaleme alınan 2629 envanter numaralı ostothek, 55 cm uzunluğunda, 26,5 cm genişliğinde ve 27 cm yüksekliğindedir (Korkut, 2006, 89, res. 3, kat. 49).

Ostothekin ön ve arka uzun yüzünde doğal görünüme yakın sarmalımsı akanthus yapraklarıyla tasarlanan tek kavisli girlandlı çelenk süslemesi, biçimsel olarak MS 190-210 yıllarında görülür (Korkut, 2006, 89, res. 3, kat. 49) (Res. 4). Ayrıca ön uzun yüzdeki kadın portresindeki karakteristik özelliklerin, Neoklasizmin etkilerinden uzak bir şekilde aktarılmış olunması da Severuslar Hanedanlığı (193-235) dönemi portre sanatındaki üslup özelliklerindendir (Durugönül, 2021, 218). Kısa yüzdeki dorik düzenli ayna bölmesiz kapı betimlemesi de MS 3. yüzyılın biçimsel özelliklerini taşımaktadır (Köse, 2005, 12; Korkut, 2006, res. 38, kat. 244; Pehlivan, 2018, 48-49). Bu üslup özellikleriyle ostothek, Septimus Severus (MS 193-211) dönemine verilmiştir.

FULL TEXTS BOOK

FULL TEXTS BOOK

MS 3. YÜZYILIN ORTALARI

Bu döneme verilen ostothek sayısı, 12 adettir. Bu ostotheklerden 4'ü günümüze kadar yayımlanmamış iken, 8'si T. Korkut tarafından kaleme alınmıştır. Yayımlanmayan ostotheklerin envanter numaraları ise 2.11.92, 2011-118/A, 2015-111/A ve 2015-112/A'dır. 2.11.92 envanter numaralı ostothek, 47 cm uzunluğunda, 25 cm genişliğinde ve 27 cm yüksekliğindedir. 2011-118/A numaralı ostothek ise 73 cm uzunluk, 36 cm genişlik ve 30,5 cm yüksekliğindedir. 2015-111/A envanter numaralı ostothekin uzunluğu 52 cm, genişlik 29 cm ve yükseklik ise 31 cm'dir. 2015-112/A numaralı ostothek de 54,5 cm uzunluğunda, 27 cm genişliğinde ve 28 cm yüksekliğindedir.

T. Korkut'un yayımladıkları ostotheklerin envanter numaraları da 1.11.92, 2630, 2631, 2632, 2639, 2640, 2641 ve 3.11.92'dir (Korkut, 2006). 1.1.92 envanter numaralı ostothekin ölçüleri uzunluk 52 cm, genişlik 24,5 cm ve yükseklik 31 cm'dir. 2630 numaralı ostothek 67,5 cm uzunluğunda, 29 cm genişliğinde ve 31 cm yüksekliğindedir. 2631 envanter numaralı ostothekin de ölçüleri uzunluk 60 cm, genişlik 31 cm ve yükseklik 34 cm'dir. 2632 numaralı ostothek ise 63 cm uzunluğunda, 30 cm genişliğinde ve 31 cm yüksekliğindedir. 2639 envanter numaralı ostothek, 54 cm uzunluğunda, 24 cm genişliğinde ve 25 cm yüksekliğindedir. 2640 numaralı ostothek ise, 58 cm uzunluk, 24 cm genişlik ve 25 cm yüksekliğindeki ölçülerdedir. 2641 envanter numaralı ostothek de 42 cm uzunluğunda, 24 cm genişliğinde ve 27 cm yüksekliğindedir. Kapaklı ostothek de 3.11.92 envanter numaralıdır ve ostothekin uzunluğu 49 cm, genişliği 25 cm ve yüksekliği de 25 cm'dir. Semerdan yani beşik çatı formundaki kapak da 58 cm uzunluğunda ve 29 cm genişliğindedir.

Dört tarafı da süslenilen bu ostotheklerin ön ve arka uzun yüzlerinde tek ya da çift kavisli girlandlı çelenk süslemeleri yer almaktadır. Lotus, defne ya da akanthus yapraklarıyla şekillendirilen girlandlı çelenklerdeki bu bitkisel bezekler, bu dönemde doğal görünümünden tamamen uzaklaşmışlardır. Büyük bir kısmında akanthus yaprakları süsleme öğesi olarak seçilmiştir ve bu yapraklar, doğal görünümünden uzaklaşarak, yaprak dalı izleniminde işlenmişlerdir (Res. 5). Bu işçilikteki girlandlı çelenk süslemeleri de MS 190-250 yıllarına tarihlendirilmiştir (Korkut, 2006, 71-72, res. 3, kat. 125; lev. 26, res. 2). Ön ve arka uzun yüzdeki bu girlandlı çelenk süslemeleri de köşelerdeki ½'si bukephalion, diğer ½'sini de stilize açık palmet motifiyle tasarlanan taşıyıcılara ya da doğrudan bukephalionlara veya stilize açık palmet bezeklerine eklenen boynuzlara taeniaeler yardımıyla asılmışlardır. Ön uzun yüzlerdeki tek ya da çift kavisli girlandlı çelenk süslemelerinin üst bitişiğindeki ana eksene de erkek, kadın ya da her ikisinin de portreleri yerleştirilmiştir. Erkek portreleri de girland biçimleriyle çağdaştır; fakat MS 190'ların değil, MS 250'li yılların üslup özelliklerini yansıtmaktadır. Bu yüzdendir ki irdelenen ostothekler, MS 3. yüzyılın ortalarına tarihlendirilmişlerdir; çünkü göz bebeği ve irisin derin matkap darbesiyle işlendiği erkek portrelerindeki başa yapışık, alnına doğru taranan ve alın merkezinde çatal motifi oluşturan hacimli saç perçemleriyle şekillendirilen saç stili de, Asker İmparatorlar (MS 235-285) döneminden I. Valerianus (Altun, 2016, 113-114, lev. 87) (MS 253-260) ve Gallienus (Özgan, 2015, 224-231, res. 240-241a-b; Altun, 2016, 122, lev. 93) (MS 253-268) portrelerindeki saç stiliyle benzerdir (Res. 6). Kadın portrelerinde ise baş, himation parçasıyla çevrelendiğinden saç modaları, tanımsızdır. Arka uzun yüzlerde ise kavisli girland süslemeleri korunmuş iken portrelerin yerine stilize açık ya da kapalı palmet bezekleri işlenmiştir. Kısa yüzlerde ise bir kenarında köşelerdeki taşıyıcılara asılı tek kavisli girlandlı çelenk süslemesi yer alırken, diğer kısa kenarda ise kapı betimlemeleri yer almaktadır. Dorik düzenli bu kapı betimlemeleri, bazı ostotheklerde dört ayna bölmeli ve bölmeleri bezemesiz işlenmiş iken bazılarında ise ayna bölmesiz olarak betimlenmişlerdir (Res. 7-8). Dört ayna bölmeli ve bölmeleri bezemesiz kapı da MS 3. yüzyılın ikinci çeyreğinde karşılaşılan kapı betimlemelerine örnektir (Tavukçu, 1993, 24-25; Pehlivan, 2018, 47). Ayna bölmesiz kapı betimlemelerine ise MS 3. yüzyılın başlarından itibaren karşılaşılmaktadır (Köse, 2005, 12; Korkut, 2006, 3, res. 38, kat. 244; Pehlivan, 2018, 48-49). Ayrıca bu dönem ostothekleri yarım bırakılmış, tamamlanmamış izleniminde yontulmuşlardır (Res. 9-10). Bu durum ise, geç dönem ostotheklerindeki hem ucuz işçilik hem de sanattaki bozulmalardan kaynaklı olmalıdır.

SONUÇ

Antalya ili, Alanya ilçesi sınırlarında yer alan Syedra Antik Kenti'nden ele geçen 16 adet ostothek hakkında bu çalışmada, bir ön değerlendirme gerçekleştirilmiştir. Değerlendirilen bu ostothekler ise

1967 yılından, 2015 yılına kadar zoralım, satın alma ve bağış yoluyla Alanya Arkeoloji Müzesi'ne kazandırılmışlardır. Dört tarafı da süslenilen ostotheklerin ön uzun yüzlerinde tek ya da çift kavisli girlandlı çelenk süslemeleri yer almaktadır. Bu girlandlı çelenkler de lotus, akanthus veya defne yapraklarıyla tasarlanmış olup, girland kavislerinin hemen üst bitişiğine de erkek, kadın ya da her ikisinin de portreleri işlenmiştir. Arka uzun yüzlerde ise ön yüzdekiyle aynı şablon korunmuş olunmasına rağmen portrelerin yerine stilize açık ya da kapalı palmet motifleri gibi bitkisel bezekler yerleştirilmiştir. Ön ve arka uzun yüzlerdeki tek ya da çift kavisli girlandlı çelenk süslemeleri de köşelerdeki taşıyıcılara asılı taeniaeler yardımıyla taşınmaktadır. Köşelerdeki taşıyıcıların da bukephalion ya da stilize açık palmet motifleri veya ½'sinin bukephalion, diğer ½'sinin de stilize açık palmet motifi olarak tasarlandıkları görülmektedir. Kısa yüzlerde ise bir kenarında tek kavisli girlandlı çelenk süslemesine yer verilirken, diğer kısa yüzde ise kapı betimlemesine yer verilmiştir. Bu kapı betimlemeleri de dorik düzenli dört ayna bölmeli ya da bölmesiz olarak işlenmişlerdir. Kaleme alınan ostotheklerin tarihlendirilmesinde de sanduka gövdeleri üzerinde yer alan girland biçimleri, kapı betimlemeleri ve erkek portrelerindeki saç stiliyle birlikte portrelerdeki diğer üslup özelliklerinden yararlanılmıştır. Bu tarihlendirme metodu sonucunda da geç dönem ostotheklerinin ucuz iş gücünden kaynaklı tamamlanmamış, yarım bırakılmış izlenimi veren bir şekilde yontuldukları görülmüştür. Ayrıca geç dönem ostotheklerinde örneğin akanthus yapraklarının doğal görünümünden uzaklaşarak yaprak dalı şeklinde işlendikleri de bilinmektedir. Kapı betimlemelerinin erken dönem örneklerinde ise dorik düzenli dört ayna bölmeli ve ayna bölmelerinde kapı tokmağı ve anahtar deliği gibi kapı öğelerinin yer aldıkları görülür. Dört ayna bölmeli ve bölmeleri bezemesiz dorik düzenli kapı betimlemelerine de MS 3. yüzyılın ikinci çeyreğinde rastlanılmıştır. Dört ayna bölmesiz oldukça sade görünümlü dorik düzenli kapılarda, MS 3. yüzyıldaki kapı betimlemelerindendir. Erkek portrelerinde ise göz bebeği ve irisin işlenmediği portrelerde başa yapışık, alnına doğru taranan uzun saç perçemleriyle tasarlanan saç stili, II. tipteki Traianus portrelerindeki saç stiliyle benzerdir. Göz bebeği ve irisin derin matkap darbesiyle işlendiği portrelerdeki başa yapışık ve alnına doğru taranan saç perçemleriyle şekillendirilen saç stili de I. Valerianus ve Gallienus portresindekilerle benzerlik göstermektedir. Böylelikle girland biçimi, kapı betimlemesi ve portrelerdeki saç stili ve diğer üslup özellikleriyle birlikte değerlendirilen ostotheklerin, Traianus döneminden, MS 3. yüzyılın ortalarına kadar sipariş edilip, üretildikleri anlaşılmaktadır.

Resimler Listesi

Resim 1. 1.22.99 Envanter numaralı ostothekin kısa kenarı.

Resim 2. 2633 Envanter numaralı ostothekin uzun yüzü.

Resim 3. 4.11.92 Envanter numaralı ostothekin uzun yüzü.

Resim 4. 2629 Envanter numaralı ostothekin uzun yüzü.

Resim 5. 2015-111/A Envanter numaralı ostothekin uzun yüzü.

Resim 6. 2632 Envanter numaralı ostothekin uzun yüzü.

Resim 7. 2639 Envanter numaralı ostothekin kısa kenarı.

Resim 8. 2629 Envanter numaralı ostothekin kısa kenarı.

Resim 9. 2630 Envanter numaralı ostothekin uzun yüzü.

Resim 10. 2631 Envanter numaralı ostothekin kısa kenarı.

FULL TEXTS BOOK

KAYNAKÇA

Altun, Ö. (2016). Geç Roma Portreciliği. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Arlı, Y. (2020). Flaviuslar ve Traian Dönemleri Anadolu Portre Sanatı. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

Durugönül, S. (2021). *Roma Devlet Kabartmalarında Propaganda ve Sanat*. Ankara: Bilgin Kültür Sanat Yayınları.

Fittschen, K. & Zanker, P. (1985). *Katalog der Römischen Porträts in den Capitolinischen Museen und den anderen Kommunalen Sammlungen der Stadt Rom: Band I-Text*. West Germany: Philipp von Zabern.

Fittschen, K. & Zanker, P. (1985). *Katalog der Römischen Porträts in den Capitolinischen Museen und den anderen Kommunalen Sammlungen der Stadt Rom: Band I-Tafeln*. West Germany: Philipp von Zabern.

Gross, W. H. (1940). *Bildnisse Traians*. Berlin: Verlag Gebr. Mann.

İnan, J. & Rosenbaum, E. A. (1966). *Roman and Early Byzantine Portrait Sculpture in Asia Minor*. London: Oxford University Press.

İnan, J. & Rosenbaum, E. A. (1979). *Römische und Frühbyzantinische Porträtplastik aus der Türkei-Text*. West Germany: Philipp von Zabern.

İnan, J. & Rosenbaum, E. A. (1979). *Römische und Frühbyzantinische Porträtplastik aus der Türkei-Tafeln*. West Germany: Philipp von Zabern.

Korkut, T. (2006). *Girlanden-Ostotheken aus Kalkstein in Pamphylien und Kilikien*. Mainz: Philipp von Zabern.

Köse, V. (2005). *Nekropolen und Grabdenkmäler von Sagalassos in Pisidien in hellenistischer und römischer Zeit*. Turnhout: Brepols.

Özgan, R. (2015). *Roma Portre Sanatı III*. İstanbul: Ege Yayınları.

Pehlivan, E. (2018). Lykaonia ve Isauria Bölgelerinde Bulunan Girlandlı Ostothekler. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Tavukçu, A. Y. (1993). Pamphylia Bölgesi Ostothekleri. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

FULL TEXTS BOOK

RESİMLER

Resim 1-2. Traianus dönemi ostotheklerindeki kapı, girland ve erkek portresi betimlemeleri.

Resim 3. Orta-Geç Antoninler Hanedanlığı dönemi girland betimlemesi.

FULL TEXTS BOOK

Resim 4. Septimus Severus dönemi girland ve kadın portresi betimlemeleri.

Resim 5. MS 3. yüzyıl ortalarına tarihlendirilen ostothekteki girland biçimi ve erkek portresi betimlemeleri.

Resim 6. MS 3. yüzyıl ortalarına tarihlendirilen ostothekteki girland biçimi ve erkek portresi betimlemeleri.

FULL TEXTS BOOK

Resim 7-8. MS 3. yüzyılın ikinci çeyreğiyle birlikte başından itibaren karşılaşılan kapı betimlemeleri.

Resim 9. MS 3. yüzyılın ortalarına tarihlendirilen ostothekteki girland betimlemesi.

Resim 10. MS 3. yüzyılın ortalarından kapı betimlemesi.